

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Crutov Valeria și de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Crutov Valeria către Boboc Marfa, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „General Media Grup” cu privire la dezmințirea informației false, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-1243/23

Nr. PIGD 2-19091368-01-2ra-05092023)

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă.

Recursul declarat după 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Maria Frunze)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ion Secrieru, Marina Anton, Vitalie Cotorobai)

16 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor declarate de Crutov Valeria și de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni
Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 aprilie 2019 reclamanta Crutov Valeria s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Boboc Marfa, intervenient accesoriu S.R.L. „General Media Grup”, prin care a solicitat obligarea pârâtei Boboc Marfa să dezmință informațiile false, răspândite de ea în spațiul public la data de 24 ianuarie 2019 în studioul de televiziune „PRIME” în timpul filmărilor emisiunii consacrate lui XXXX XXXX în cadrul programului „Vorbește Moldova” și anume, afirmația pârâtei precum că scopul pe care îl urmărește Crutov Valeria, îngrijindu-l pe XXXX XXXX, ar fi acapararea apartamentului acestuia; obligarea pârâtei Boboc Marfa să repare prejudiciul moral cauzat reclamantei Crutov Valeria în mărime de 50000,00 de lei; încasarea din contul pârâtei Boboc Marfa în beneficiul reclamantei Crutov Valeria a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că la data de 24 ianuarie 2019 în studioul de televiziune „PRIME”, în timpul filmărilor emisiunii, consacrate soartei lui XXXX XXX, în cadrul programului „Vorbește Moldova”, la care a participat și reclamanta, bunica acestuia, pârâta Marfa Boboc, pe parcursul filmărilor, care au durat aproape 4 ore, a făcut mai multe declarații calomnioase, răspândind în spațiul public niște informații false cu un caracter defăimător în privința reclamantei, Crutov Valeria.

3. Astfel, la întrebarea moderatoarei emisiunii, dnei Natalia Cheptene, „ - ce scopuri urmărește doamna Valeria (Valeria Crutov)?”, pârâta Boboc Marfa, fără ezitare și echivoc i-a răspuns: „- Apartamentul!”. Faptul, că moderatoarea a înțeles corect răspunsul pârâtei, se confirmă prin replica ei, care a urmat imediat după răspunsul Marfei Boboc: “- Deci, ea (Valeria Crutov) pretinde la apartament?”

4. Din contextul dialogului dintre pârâta Boboc Marfa și moderatoare este clar, că era vorba despre locuința nepotului pârâtei XXXX XXX din bd. XXX nr.XX, ap.XX, mun. XXXXXX.

5. A menționat reclamanta că pârâta știe foarte bine că reclamanta îl ajută cu ce poate și îl îngrijește pe nepotul ei XXX, XXX de XX. X, care suferă din copilărie de o XXXXX XXXXX, din motive pur umane, gratuit, fără vre-un scop meschin, ca o bună prietenă a fiicei pârâtei Boboc Valentina, care s-a stins din viață subit la data de 04 noiembrie 2017.

6. A considerat reclamanta că declarația mincinoasă a fost făcută de pârâta Boboc Marfa cu bună știință, premeditat, în primul rând, cu scopul de a-i înjosi onoarea și demnitatea, iar în al doilea rând - pentru a o defăima, a o discredita în fața colegilor, prietenilor, cunoscuților, rudelor, societății, dându-și seama că „PRIME” este un canal de televiziune cu acoperire națională, urmărit pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

7. Pentru a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară, la 13 februarie 2019, reclamanta Crutov Valeria i-a expediat pârâtei Boboc Marfa printr-o scrisoare recomandată cu nr.DS200XXXXXAR/1 o cerere prealabilă, în care i-a adus la cunoștință, că prin vorbele ei ofensatoare i-a cauzat un prejudiciu grav onoarei și demnității, i-a pricinuit suferințe psihice și morale considerabile, care, în consecință, au provocat înrăutățirea stării de sănătate a reclamantei.

8. În afară de aceasta, a solicitat pârâtei să-și ceară scuze și să dezmință informațiile false și defăimătoare, răspândite în spațiul public, menționate în cererea prealabilă, printr-o declarație în scris, autentificată notarial. Concomitent i-a cerut să repare și prejudiciul moral cauzat în mărime de 50 000,00 de lei. În pct.3 al cererii prelabile a solicitat ca declarația de dezmințire și recompensa bănească să-i fie expediate prin poștă în termenul prevăzut de legislația în vigoare.

9. De asemenea, a avertizat-o pe pârâta Boboc Marfa că în caz de refuz în satisfacerea cererii prelabile în termenul prevăzut de legislația în vigoare, își rezervează dreptul de a o acționa în instanța de judecată, explicându-i, că în acest caz ea va fi nevoită să suporte și eventualele cheltuieli de judecată.

10. În baza celor expuse, ținând cont de faptul că pârâta Boboc Marfa, răspândind în spațiul public - studioul de televiziune „PRIME” informații false și defăimătoare în privința reclamantei Crutov Valeria i-a prejudiciat grav onoarea și demnitatea, i-a provocat un stres puternic, i-a pricinuit suferințe psihice considerabile, până în prezent nu i-a răspuns la cererea prealabilă din 13 februarie 2019, nu și-a cerut scuze, nu a dezmințit informațiile răspândite și nu a reparat prejudiciul moral reclamanta a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată; obligarea pârâtei Boboc Marfa să dezmință informațiile false, răspândite de ea în spațiul public pe data de 24 ianuarie 2019 în studioul de televiziune „PRIME” în timpul filmărilor emisiunii, consacrate lui XXXX XXX în cadrul programului „Vorbește Moldova” și anume - afirmația pârâtei, precum că scopul, pe care îl urmărește reclamanta Crutov Valeria, îngrijindu-l pe XXXX XXXX ar fi acapararea apartamentului acestuia; obligarea pârâtei Boboc Marfa să repare prejudiciul moral cauzat reclamantei Crutov Valeria în mărime de 50 000,00 de lei; încasarea din contul pârâtei Boboc Marfa în beneficiul reclamantei Crutov Valeria a cheltuielilor de judecată.

INCIDENTE DE PROCEDURA ÎN INSTANȚA DE FOND

11. Prin încheierea din 02 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a restituit în temeiul art.170 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă,

cererea de chemare în judecată depusă de către Crutov Valeria, pe motiv că instanța nu este competentă să judece cauza.

12. Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul declarat de Crutov Valeria. S-a casat încheierea din 02 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Crutov Valeria către Boboc Marfa cu privire la apărarea onoarei și demnității, precum și repararea prejudiciului material, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 16 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea s-a admis parțial. S-a obligat Boboc Marfa să dezmință informațiile false, răspândite în spațiul public la data de 24 ianuarie 2019 în timpul filmării emisiunii „Vorbește Moldova” în studioul televiziunii „PRIME” și, anume, afirmația precum că scopul pe care-l urmărește cet. Crutov Valeria, îngrijindu-l pe XXXX XXXX, ar fi acapararea apartamentului acestuia. S-a încasat de la Boboc Marfa în beneficiul Crutov Valeria taxa de stat în mărime de 100,00 de lei și cheltuieli pentru citarea pârâtei în mărime de 100,00 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Crutov Valeria către Boboc Marfa, intervenient accesoriu S.R.L. „General Media Grup” cu privire la dezmințirea informației false, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judeca s-a respins, ca neîntemeiată.

14. În motivarea soluției instanța de fond a reținut că informația relatată de către pârâta Boboc Marfa precum că, reclamanta urmărește scopul acaparării apartamentului cet. XXXX XXXX, constituie un fals care nu corespunde realității, fapt reținut de către instanță atât din conținutul extrasului din Registrul bunurilor imobile nr. XXXXXX prin care se confirmă că Boboc Valeriu, Boboc Marfa și XXXX XXXX dețin cu drept de proprietate a câte 1/3 cotă parte fiecare din bunul imobil cu nr. cadastral XXX.XXX.XX.0XX, situat în mun. XXXX, bd. XXX nr. XX, ap. XX, cât și prin testamentul cet. XXXX XXXX din 15 aprilie 2019, prin care ultimul a testat Asociației „Motivație” din Moldova, toată averea lui.

14.1. Referitor la cerința reclamantei Crutov Valeria privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000,00 de lei, instanța de fond a considerat-o neîntemeiată, or, nu au fost prezentate careva probe confirmative în vederea suportării de către reclamanta Crutov Valeria a unor suferințe psihice determinate de acțiunile și afirmațiile pârâtei Boboc Marfa și nu au fost indicate care drepturi personale nepatrimoniale i-au fost lezate.

14.2. Referitor la cerința reclamantei Crutov Valeria privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de fond a reținut-o ca întemeiată și pasibilă de a fi admisă integral (f.d. 218; 222/230, vol.I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

15. La 17 februarie 2022, Crutov Valeria a declarat apel, solicitând admiterea spre examinare a cererii de apel și casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 221, vol.I).

INCIDENTE DE PROCEDURĂ ÎN ORDINE DE APEL

16. Prin încheierea din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Crutov Valeria, comunicându-i despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii achitării taxei de stat, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii (f.d.138/239, vol.I).

17. La 25 mai 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Crutov Valeria a depus motivarea apelului, astfel în baza motivelor de fapt și de drept a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d.241/243, vol.I).

18. Prin încheierea din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat pentru examinare cererea de apel, cu intentarea procedurii în apel. Prin același act judecătoresc intimații au fost informați despre necesitatea prezentării referinței până la data de 29 iulie 2022 (f.d. 246, vol.I).

19. La 03 august 2022 avocatul Balaban Sergiu, acționând în numele și interesele pârâtei Boboc Marfa, a depus cerere de apel incident, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d. 5/8, vol.II).

20. Prin încheierea din 08 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit avocatului Balaban Sergiu, care acționează în numele și interesele pârâtei Boboc Marfa, cererea de apel incident declarată împotriva hotărârii din 16 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă după expirarea termenului stabilit de instanța judecătorească (f.d. 9/11, vol.II), care a devenit irevocabilă prin necontestare.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Crutov Valeria. S-a casat parțial hotărârea din 16 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Crutov Valeria către Boboc Marfa, intervenient accesoriu S.R.L. „General Media Grup” cu privire la dezmințirea informației false, repararea prejudiciului moral, în partea respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului moral și, în această parte pronunță o nouă hotărâre potrivit căreia: s-a admis parțial pretenția din cererea de chemare în judecată depusă de Crutov Valeria către Boboc Marfa, intervenient accesoriu S.R.L. „General Media Grup” cu privire la repararea prejudiciului moral. S-a încasat de la Boboc Marfa în beneficiul lui Crutov Valeria suma de 2000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretenția de repararea a prejudiciului moral

ce excedă suma încasată, s-a respins ca fiind nefondată. În rest, hotărârea primei instanțe, s-a menținut (f.d. 48/51, vol.II).

22. Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând și analizând legalitatea hotărârii judecătorești enunțate, prin prisma circumstanțelor cauzei și cadrului normativ aplicabil speței, a constatat că reține că concluzia primei instanțe de admitere a pretențiilor obligarea pârâtei Boboc Marfa să dezmință informațiile false, răspândite de ea în spațiul public pe data de 24 ianuarie 2019 în studioul de televiziune „PRIME” în timpul filmărilor emisiunii consacrate lui XXXX XXXX în cadrul programului „Vorbește Moldova” și anume, afirmația pârâtei precum că scopul pe care îl urmărește Crutov Valeria, îngrijindu-l pe XXXX XXXX, ar fi acapararea apartamentului acestuia este justă, având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită în conformitate cu prevederile art. 130 din Codul de procedură civilă.

23. Totodată, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond neîntemeiat a respins cerințele reclamantei Crutov Valeria privind încasarea prejudiciului moral, din următoarele considerente.

24. Inițial, cu referire la circumstanțele cauzei, în esență, reliefate și de instanța de fond, instanța de apel a relevat că la data de 24 ianuarie 2019, pârâta Boboc Marfa aflându-se în studioul de televiziune „PRIME”, în timpul filmărilor emisiunii „Vorbește Moldova” consacrată lui XXXX XXXX, la întrebarea moderatoarei, Natalia Cheptene: „ce scopuri urmărește dna Valeria?” a răspuns: „Apartamentul”.

25. Reclamanta Crutov Valeria a solicitat dezmințirea de către Boboc Marfa a informațiilor false, răspândite în spațiul public la data de 24 ianuarie 2019 în timpul filmării emisiunii „Vorbește Moldova” în studioul televiziunii „PRIME” și anume, afirmația precum că scopul pe care-l urmărește Crutov Valeria îngrijindu-l pe XXXX XXXX ar fi acapararea apartamentului acestuia.

26. În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 13 februarie 2019, Crutov Valeria a expediat în adresa pârâtei Boboc Marfa o cerere prealabilă, prin care a solicitat ultimei să își ceară scuze și să dezmință informațiile false și defăimătoare printr-o declarație în formă scrisă și autentificată notarial, să repare prejudiciul moral cauzat reclamantei Crutov Valeria în sumă de 50000,00 de lei și a solicitat pârâtei ca declarația de dezmințire și recompensa bănească să-i fie expediate prin poștă, în termenul prevăzut de legislația în vigoare, însă pârâta nu a venit cu o careva reacție la cererea prealabilă recepționată.

27. Totodată, instanța de apel a reținut că instanța de fond a constatat încălcarea admisă de Boboc Marfa în raport cu Crutov Valeria și a obligat pârâta să dezmință informația falsă și defăimătoare. Cu toate acestea, de și instanța de fond a constatat încălcarea dreptului reclamantei, în lipsa unui temei și a unui motiv relevant, a respins pretenția reclamantei de a-i fi reparat prejudiciul moral cauzat prin informația fală răspândită.

28. În această ordine de idei, instanța de apel a considerat necesar să menționeze că pârâta nu a contestat hotărârea instanței de fond și, astfel, suntem în prezența principiului lucrului judecat în partea în care hotărârea judecătorească nu a fost contestată.

29. Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de apel a constatat că informația intimitei Boboc Marfa a fost răspândită prin intermediul mijloacelor de informare în masă și anume prin studioul de televiziune „PRIME” și, anume că „Crutov Valeria îngrijindu-l pe XXXX XXXX urmărește scopul acaparării apartamentului acestuia” în mod direct în afectează imaginea apelantei, având impact social asupra persoanei, fiind esențial sub aspect negativ, fapt ce îi lezează nejustificat onoarea și demnitatea acesteia, depășind gradul de tolerare de care trebuie să dea dovadă o persoană, iar simpla obligare a pârâtei de a dezminți această informație nu poate constitui un remediu suficient a prejudiciului moral cauzat.

30. La fel, instanța de apel a relevat că informația cu caracter defăimător a fost răspândită de către intimata Boboc Marfa cu intenția de a fi apreciată ca reală de către societate, însă fără a prezenta un substrat factologic la caz, or, acesta nu a prezentat probe în susținerea poziției sale.

31. În această ordine de idei, instanța de apel a notat că reieșind din circumstanțele de fapt și de drept constatate, precum și indicii de individualizare a cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral instituiți de art. 16 alin. (8) din Codul civil, precum și având în vedere raportul de proporționalitate dintre acordarea despăgubirilor și gradul în care onoarea și reputația reclamantului a fost lezată, a considerat necesar de a-i acorda reclamantului o compensație echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral cauzat sub forma unui plăți în sumă de 2000,00 de lei, ca fiind un cuantum care este în măsură să aducă satisfacție persoanei vătămate, în rest, prejudiciul moral ce excedă suma încasată se respinge, ca fiind una exagerată și inequitabilă.

32. Din considerentele expuse și, având în vedere că circumstanțele pricinii și normele materiale au fost stabilite, dar circumstanțele de fapt au fost reținute incorect, cu aprecierea lor greșită de către prima instanță, cum și aplicarea parțial incorectă a cadrului legal, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite apelul declarat de Crutov Valeria, de a casa parțial hotărârea din 16 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii pretenției de reparare a prejudiciului moral cu emiterea unei noi hotărâri, de admitere parțială a acestei pretenții.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

33. La 28 iulie 2023, Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea primei instanțe.

34. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat și au interpretat legea, considerând că trebuie să fie trasă la răspundere Boboc Marfa, pentru că recurenta a răspuns la întrebarea pusă de moderatoare „Ce scop urmărește Crutov Valeria”, care putea să fie și o provocare de către jurnalist, prin urmare afirmațiile incriminate de către Boboc Marfa nu constituie un delict civil, respectiv, instanțele de judecată ierarhic inferioare și-au întemeiat greșit și eronat concluziile privind vinovăția a recurentei Boboc Marfa.

34.1. Astfel, prin nemotivarea deciziei instanței de apel a fost îngrădit dreptul părții la o opinie, și a admisă o eroare de fapt fundamentală ce constă în faptul că și-a întemeiat concluziile doar în baza unor constatări fără a fi probate.

35. La 11 septembrie 2023, Crutov Valeria a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea încasării prejudiciului moral de la Boboc Marfa în beneficiul lui Crutov Valeria, cu pronunțarea unei noi decizii în această parte, prin care să fie dispusă încasarea de la Boboc Marfa în beneficiul lui Crutov Valeria suma de 10 000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată, precum și restituirea recurente-apelantei-reclamantei Crutov Valeria supraplății taxei de stat în suma de 512,50 de lei.

36. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă modificării, deoarece la judecarea cauzei civile instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, prevăzute la art.432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, și anume - a interpretat în mod eronat legea - art.29 alin.(1) al Legii nr.64 din 23 aprilie 2010, precum și prevederile art.2037 alin.(3) din Codul civil, ceea ce, în consecință, a dus la soluționarea neechitabilă a cauzei.

36.1. Suplimentar, cu referire la solicitarea privind restituirea recurente-apelantei-reclamantei Crutov Valeria supraplății taxei de stat în suma de 512,50 de lei a menționat că la cererea de apel avocatul a anexat dovada de plată a taxei de stat - ordinul de încasare a numerarului nr.2651148 din 24 mai 2022 în suma de 1200,00 de lei (f.d.244), însă în realitate recurenta-apelanta-reclamanta Crutov Valeria urma să achite doar 412,50 de lei (75% din 550,00 de lei - taxa la depunerea cererii de chemare în judecată).

36.2. Subsecvent, a notat că la depunerea prezentului recurs taxa de stat constituie 275,00 de lei (50% din 550,00 de lei - taxa la depunerea cererii de chemare în judecată), astfel, taxa de stat totală pentru cererile de apel și recurs constituie 687,50 de lei, drept urmare, supraplata taxei de stat este de 512,50 de lei (1200-687,50), în conformitate cu prevederile art.7 alin. (1) al Legii taxei de stat, urmează a fi restituită recurente-apelantei-reclamantei Crutov Valeria.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

37. Art. 434 din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

38. Așadar, cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 09 februarie 2023 (f.d. 47, vol.II).

39. La 12 iulie 2023, ora 15:06, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, a expediată în adresa lui Crutov Valeria și reprezentantului acesteia avocatul Balaban Sergiu, copia deciziei integrale din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce rezultă din extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 56, vol.II).

40. Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.7275, rezultă că instanța de apel la 13 iulie 2023, a remis prin intermediul poștei terestre în adresa lui Crutov Valeria, Boboc Marfa și S.R.L. „General Media Grup”, pentru cunoștință copia deciziei integrale din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.56/verso, vol.II), însă date care ar confirma recepționarea acestora de către ultiimi la materialele nu se regăsesc.

41. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, la 28 august 2023, și recursul declarat de Crutov Valeria, la 11 septembrie 2023, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

42. La 22 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat în adresa participanților prin intermediul poștei terestre, copiile recursurilor declarate de Crutov Valeria și de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, fapt ce se confirmă prin scrisorile de însoțire, cât și prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului (f.d.f.d.87/88; 89/92).

43. Prin referința Crutov Valeria, în temeiul art.433 alin.(1), lit.f) din Codul de procedură civilă, a solicitat ca recursul depus de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, să fie respins ca vădit neîntemeiat (f.d.83/84, vol.II).

44. S.R.L. „General Media Grup”, deși a recepționat copiile recursurilor declarate de Crutov Valeria și de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.89/90, vol.II), nu a făcut uz de dreptul procedural de a depune referință referitor la argumentele recursurilor.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative

(modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

46. În această consecvență, se deduce că examinarea admisibilității recursului declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 28 august 2023, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), iar, admisibilitatea recursului declarat de Crutov Valeria, împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 11 septembrie 2023, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare de la 01 septembrie 2023).

47. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă (în redacția legii de până la 01 septembrie 2023), reglementa că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”

48. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă (în redacția legii de până la 01 septembrie 2023), prevedea că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

49. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă (în redacția legii de până la 01 septembrie 2023), reglementa că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

50. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023), stabilește că,

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

51. Art. 433 alin.(1) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 18 august 2023), prevede că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1); a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5); b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434; c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare; d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat; e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței; f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin.(1) lit.e) din prezentul articol.

52. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023, stabilește că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

53. Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Crutov Valeria și de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

54. Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității recursului constă în verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile

prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

55. Cu referire la recursul declarat de Crutov Valeria, la 11 septembrie 2023, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023), enunțate la pct.50 din prezenta încheiere.

56. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, deși la data emiterii deciziei instanței de apel (09 februarie 2023), erau în vigoare prevederile ar.432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 272 din 29 noiembrie 2018 în vigoare 12 ianuarie 2019), însă, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023) au fost efectuate modificări la Codul de procedură civilă, în partea ce ține de temeiurile de declarare a recursului introduse, respectiv, recurenta nu a dat dovadă de diligența corespunzătoare și a invocat temeiurile de drept din redacția anterioară a legislație procesuale, care nu mai produc efecte juridice, fiind caduce.

57. Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Crutov Valeria, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 01 septembrie 2023, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de fond și instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

58. Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de Crutov Valeria conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de

actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

61. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

62. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Crutov Valeria, ca fiind inadmisibil.

63. Referitor la recursul declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

64. În conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

65. La caz, se reține că, prin decizia din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost examinat doar apelul declarat de Crutov Valeria, or, Boboc Marfa nu a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond potrivit art. 236 alin.(5), lit.b) din Codul de procedură civilă, iar cererea de apel incident declarată împotriva hotărârii din 16 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin încheierea din 08 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită pe motiv ca fiind depusă după expirarea termenului stabilit de instanța judecătorească (f.d.9/11, vol.II), și care a devenit irevocabilă prin necontestare.

66. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în partea care s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru urmează a fi declarate inadmisibil, în temeiul art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, ca fiind depuse de o persoană care nu este în drept să-l declare, în condițiile în care ultima nu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe. Or, în temeiul art. 429 alin. (5) din Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege.

67. Subsecvent, cu referire la recursul declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în partea care s-a casat parțial hotărârea din 16 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului moral și, în această parte s-a pronunțat o nouă

hotărâre potrivit căreia: s-a admis parțial pretenția din cererea de chemare în judecată depusă de Crutov Valeria către Boboc Marfa, intervenient accesoriu SRL „General Media Grup” cu privire la repararea prejudiciului moral. S-a încasat de la Boboc Marfa în beneficiul lui Crutov Valeria suma de 2000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretenția de repararea a prejudiciului moral ce excedă suma încasată, s-a respins ca fiind nefondată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

68. Din analiza recursului declarat rezultă că Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, în motivarea recursului depus împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 28 august 2023.

69. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și anume lit.c) – interpretarea eronată a legii, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

70. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

71. Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

72. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

73. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

74. Din recursul declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

75. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

76. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu ca inadmisibil.

77. În conformitate cu art. 270, art.431 alin. (2), 433 lit. a), c) și art.440 alin. (1) – (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibile recursurile depuse de Crutov Valeria și de Boboc Marfa, reprezentată de avocatul Balaban Sergiu, împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Munteanu